

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาระบาดวิทยาของการเกิดโรคไข้เลือดออกเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2546-2555 และพยากรณ์จำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกเขตภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทยปี พ.ศ. 2556-2560 ด้วยวิธีการทางระบาดวิทยาเชิงบรรยายในการรวบรวมข้อมูลผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกทุกชนิด ตั้งแต่ปี 2546-2555 นำเสนอในรูปแบบ ค่าความถี่ของจำนวนผู้ป่วย ร้อยละ อัตราต่อแสนประชากร ตามบุคคล เวลา สถานที่ และ การวิเคราะห์ข้อมูลในการพยากรณ์ โดยใช้สถิติและเทคนิคการพยากรณ์เชิงปริมาณ

ผลการศึกษาในช่วงเวลาที่ผ่านมา พบว่า ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2546-2555 มีผู้ป่วยไข้เลือดออกทั้งการป่วยและการตายมีรูปแบบการเกิดโรคแบบวงรอบ แต่พบแนวโน้มการเกิดโรคสูงขึ้นในขณะที่ความรุนแรงของโรคมีแนวโน้มลดลงการเกิดโรคต่ำสุดช่วงปลายฤดูหนาว สูงสุดช่วงต้นฤดูฝน การเกิดผู้เสียชีวิตเป็นวงจรตามฤดูกาลการเสียชีวิตต่ำในช่วงปลายฤดูหนาวเพศชายมีโอกาสป่วยมากกว่าเพศหญิง แนวโน้มของโอกาสการป่วยในเพศชายลดลง กลุ่มวัยเรียนมีการเกิดโรคสูงสุดทุกปี กลุ่มวัยทำงานก็มีอัตราป่วยสูงขึ้น โดยพบส่วนใหญ่ยังโสด มีเชื้อชาติไทย เป็นนักเรียน แนวโน้มของคนเชื้อชาติพม่า สูงขึ้น เมื่อนำมาจำแนกรายจังหวัดในเขต พบว่า จังหวัดจันทบุรีมี อุบัติการณ์สูงสุด รองลงมา ได้แก่ จังหวัดระยอง และ จังหวัดตราด ผู้ป่วยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวนสูงกว่าผู้ป่วยในเขตเมือง ศรีสะเกษ DEN-2 มีแนวโน้มสูงขึ้น อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดและอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดเปรียบเทียบกับอัตราป่วยรายปี พบว่า มีทิศทางตรงข้ามกัน ในขณะที่ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปี และความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยต่อปี ยังไม่สามารถระบุได้

การพยากรณ์จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก ในพื้นที่เขตภาคตะวันออกเฉียง ปี 2556-2560 พบผู้ป่วยมีการเพิ่มขึ้นเป็นวงรอบและเป็นฤดูกาลและมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี โดยผู้ป่วยจะเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว ตั้งแต่เดือนมกราคมและมีจำนวนสูงสุดในเดือนกรกฎาคมหลังจากนั้นจะเริ่มมีจำนวนลดลงจนถึงสิ้นปี การพยากรณ์โรคจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงานเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกในพื้นที่

คำสำคัญ : ผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก, การพยากรณ์เชิงปริมาณ

ABSTRACT

Dengue hemorrhagic fever (DHF) is an endemic disease in Thailand. Forecasting of the DHF situation and trends will be useful for early warning and preparedness of the prevention and control. The objective of this study was to forecast the DHF situation for 2013-2017 in the Eastern Region of Thailand. It was conducted by gathering DHF surveillance data from 2003 - 2012 and applying time series analysis to predict quantitatively using the triple exponential smoothing. With the existing data and the forecasting technique, estimated numbers of DHF cases were obtained for the region as well as the forecasting trends for individual provinces. The epidemic would be fluctuated every other year with the increasing trends; and the patterns might vary from province to province. The study found increase trend of the dead in the late winter to rainy seasons, male is more proportion than female, major in school children and teenager but increase trend in workers, major dead in single, in rural area, Burmish worker trend is increase. The environmental data report shows increase proportion trend in serotype DEN-2, stability in average of the highest and the lowest of temperature in contradiction to the incidence of the disease and unspecified to the rain and humidity. These predicted data should be useful for the regional authorities to prepare for the response to DHF in the next few years. Most importantly, the prediction would be very useful for estimating financial cost as well as preparation on health capacity building and raising public awareness to cope with the increasing trends of DHF in the region.

Key words: Dengue hemorrhagic fever, disease situation, forecasting,